

PAPOUŠCI

68 Kč / 2,95 €
pro předplatitele 58 Kč

www.papousci.com

Tomáš Havránek
Novinky z chovu kakaduů růžových

Nová legislativa u žaků

Ladislav Žoha:
krmení amazoňanů

Problematika inkubace vajec u papoušků
Ochrana pyrurů šedoprsých

ČASOPIS PRO CHOVATELE A PŘÁTELE PAPOUŠKŮ

**Ročník 16, Číslo 6/2016
listopad/prosinec**

Vydává:

Nakladatelství DONA s. r. o.
Produkční studio FYNBOS
Komenského 37
370 01 České Budějovice
Tel.: 386 359 633, fax: 386 358 348
e-mail: redakce@papousci.com
www.papousci.com

dona

Šéfredaktorka

Bc. Alena Winnerová

Redakce

E-mail: redakce@papousci.com
Radka Hreвуšová

**Odborná spolupráce - externí
redaktoři**

MVDr. Helena Vaidlová
(veterinární medicína)

Ladislav Žoha (všeobecný chov)

Milena Vaňková (chov, ochočení
papoušci)

Ing. Martin Rašek (mutace)

LORO PARQUE FUNDACIÓ
(záchranné projekty a chov)

**Ekonomické oddělení,
firemní inzerce**

Zuzana Bínová, Anna Mašková
redakce@papousci.com

Grafická úprava
Grafické studio DONA

Tisk

Tiskárna Protisk, s. r. o.
České Budějovice, www.protiskcb.cz

Vychází 6 x ročně

Cena jednoho výtisku 68 Kč

Cena pro předplatitele 58 Kč

Předplatné pro ČR zajišťuje

SEND Předplatné s. r. o.

E-mail: send@send.cz

Tel.: 225 985 225

777 333 370

Rozšiřuje

Společnost PNS a.s.

Předplatné pro SR zajišťuje

Magnet Press Slovakia s. r. o.

Teslova 12, P. O. Box 169

830 00 Bratislava 3

Tel.: 02 672 019 31-3;

fax: 02 672 019 50

e-mail: predplatne@press.sk

© Nakladatelství DONA s. r. o.

Autorská práva vykonává vydavatel.

Zprávy, články a drobná sdělení
nesmí být současně nabídnuty
jinému českému vydavatelství.
Veškeré zveřejněné texty, ilustrace,
příspěvky a fotografie včetně grafické
úpravy časopisu jsou chráněny
autorskými právy dle platných zákonů.
Reprodukce, rozšiřování jakékoliv části
časopisu tiskem či elektronickými médii
bez souhlasu vydavatele je zakázáno.
Toto ustanovení platí též pro překlady
do cizích jazyků. Za původnost příspěvku
odpovídá autor. Redakce si vyhrazuje
právo na krácení či úpravu příspěvků.
Redakcí nevyžádané rukopisy, fotografie
a kresby se nevracejí.

Evidenční číslo

MK ČR 11228

ISSN 1213-4619

Milí přátelé,
chovatelé!

Editorial

„Je teplý africký večer. Nejbližší město je 80 km odsud. Po červeném prašném písku procházím okolo garáže, která je hned před vchodem do farmy, kde jsou ubytovaní turisté z Evropy, které sem doprovázím. Vrata do garáže jsou otevřená dokořán. Uvnitř na podlaze sedí sedm místních černošských pomocníků v tureckém sedu. Uprostřed mají velký hrnec a rukama přímo z něj jedí dohromady sesypaná jídla, která turisté při večeři nedojedli. Z pohledu na skupinku je mi nesnesitelně úzko.“ Místní farmářka mi pak říká: „Je to tady normální. Tito lidé jsou šťastní. Mají jídlo a mají ho dostatek. Oni nechťejí sedět u stolu. Toto je jejich styl.“ To jsou mé zápisky z roku 2003, z dob častých cest do Afriky. Asi teď hledáte souvislost těchto slov se zaměřením časopisu. Pravda, úvod jsem začala trochu netradičně, ale až se to na první pohled nezdá, souvisí s aktuální problematikou přerážení žáků z přílohy CITES II. do CITES I. Mnozí tento krok odsuzují, jiným se zamlouvá. Většina se však ptá: „Je opatření skutečně správné a bude účinné v boji proti ubývání žáků ve volnosti?“ To ukáže až čas. Já osobně se domnívám, že by se měly ochranné organizace zaměřit daleko více na jeden zásadní problém přímo v zemích původu ohrožených druhů. Řeknu-li to dost zjednodušeně – **dokud tam domorodci budou mít hlad, drancování přírody a vybírání mláďat z hnízd zkrátka nepřestane.** Seice se osvětově organizace snaží vštípit místnímu obyvatelstvu, že jde o jejich národní dědictví, které si musí chránit. Vysvětlete ale tátovi od rodiny, který má doma několik dětí, že jeho ratolesti nemusí jíst, protože musí přežít nějaký papoušek v hnízdní dutině stromu. Mnoho takových tátů si totiž nejen v Africe přivydělává prodejem papoušků, které buď vybírají přímo z hnízd, nebo je chytají už jako dospělé. Paradoxně však za svůj čin dostanou většinou ten nejmenší finanční podíl z prodeje, který si ve větší míře rozdělují až další články tohoto nelegálního transportního řetězce – z volnosti ke koncovému zákazníkovi. Je vlastně pochopitelné, že se místní uchylují k čemukoliv, co jim vydělá na základní životní potřeby. Domorodci, kteří si pochutnávali na delikatesách z antilop po turistech z Evropy v té garáži, byli opravdu šťastní. Lidé v západní Africe, v místech, kde žakové žijí, mnohdy takové štěstí nemají. Logicky se nebudou ohlížet na udržení jednoho konkrétního druhu, ale upřednostní svou rodinu.

Pro ty, kteří se chtějí o životě žáků ve volnosti dozvědět více, doporučuji k přečtení novou knihu **ŽAKOVÉ – život ve volnosti a voliérový chov.** Kniha je velice poutavě napsaná a umožňuje čtenáři udelat si obrázek o celkové situaci druhu ve volné přírodě a přejít si v Čechách dosud neověřené osobní poznatky švýcarského autora Larse Lepperhoffa.

Alena Winnerová

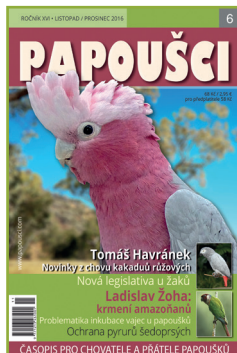

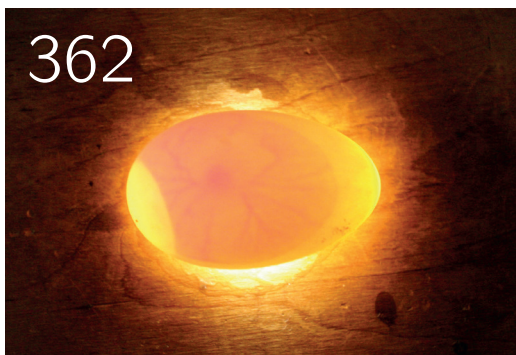
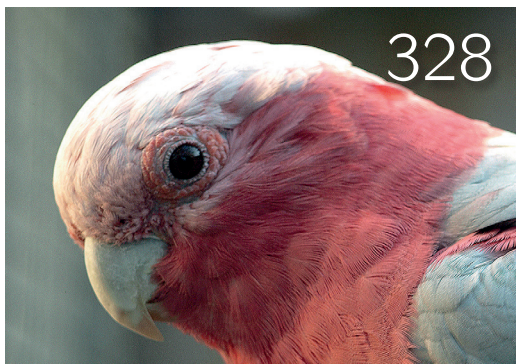
Foto na obálce:

Kakadu růžový (*Eolophus roseicapilla*)

Foto: © Vladimír Doležal

Chovatel Tomáš Havránek patří k lidem, kteří se na české scéně chovatelství papoušků pohybují již dlouhá léta. S celou rodinou se věnuje chovu nejrůznějších druhů papoušků, mezi kterými je momentálně také kakadu růžový. Na straně 328 si můžete přečíst zajímavé poznatky z jeho chovu.

Novinky v legislativě u žaků RNDr. Jindřiška Jelínková, PhD.	325
Kdo je novou kurátorkou Loro Parque Alena Winnerová, Márcia Weinzettl	326
Novinky v chovu kakaduů růžových Tomáš Havránek	328
Chov žaků u Bartlů – II. část Marta a Milan Bartlovi	334
Krmení amazoňanů Ladislav Žoha	340
Návštěva chovatelky Milušky Bukaiové Milena Vaňková	348
Mezinárodní názvosloví mutací agapornisů Petr Vopálka	352
Pašování papoušků aneb jedno věčné téma Ladislav Žoha	358
V boji s pašeráky papoušků pomáhá profilování DNA Mgr. Markéta Dajbychová	360
Problematika inkubace vajec papoušků MVDr. Helena Vaidlová	362
Čím se ara kobaltový ve skutečnosti živí Dr. David Waugh	366
Dr. David Waugh – Interview Alena Winnerová, Dr. David Waugh	370
Loro Parque Fundación chrání nejohroženějšího malého papouška světa Dr. David Waugh	374
Korela Stonožka stále „bojuje“ Veronika Benčová Plavcová	378
Náše soužití s kakaduy Václav Klačka	381

KDO JE

novou kurátorkou

LORO PARQUE

FUNDACIÓN

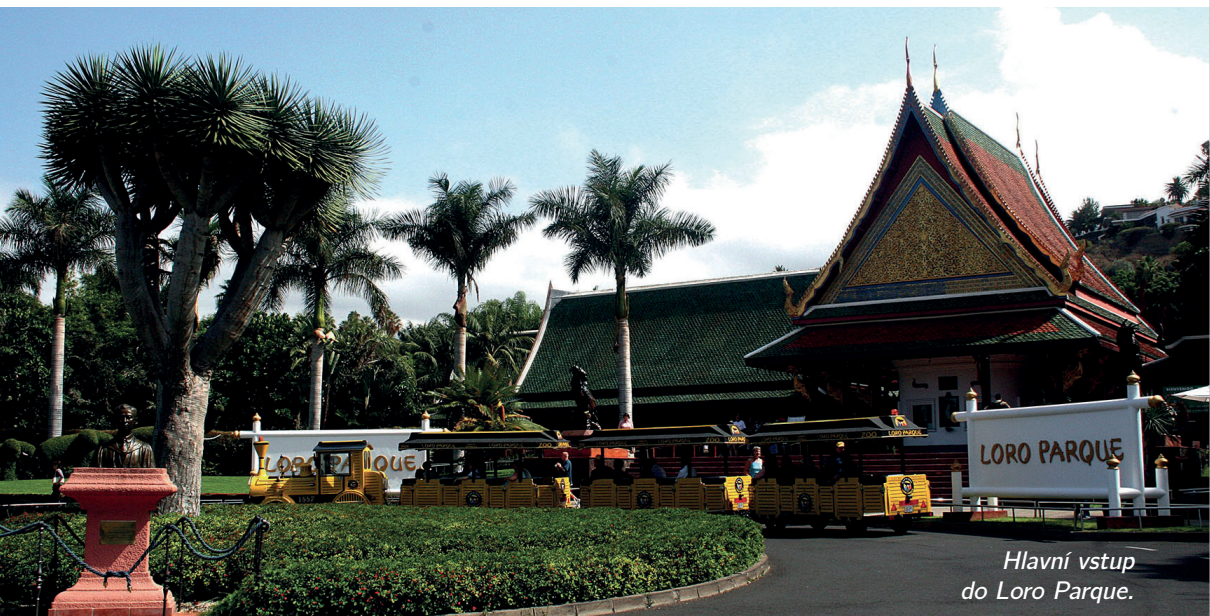

Text: Alena Winnerová, Márcia Weinzettl (marciaweinzettl.com.br)

Foto: Loro Parque, www.loroparque.com

Márcia Weinzettl je sympatická dáma, což je každému jasné hned na první pohled. Po několika minutách rozhovoru zjistíte, že je také vysoce zkušenou chovatelkou papoušků. Márcia působila jako kurátorka jedenácti papoušcích farem v Brazílii. S touto skvělou chovatelkou jsem se poprvé setkala v Austrálii u příležitosti mezinárodního kongresu AVES 2007, kde jsme strávili několik dnů plných zážitků. Donedávna žila Márcia s rodinou v Riu de Janeiru, jednom z nejkrásnějších měst světa. V průběhu osmi let odchovála 600 aratingů zlatých, 51 arů hyacintových a přibližně 600 mláďat různých druhů amazoňanů...

Márcia Weinzettl je nyní novou kurátorkou ptáků v LORO PARQUE.

*Hlavní vstup
do Loro Parque.*

Novinky z chovu kakaduů růžových

O kakaduech růžových toho bylo napsáno již dost a dost. Tímto článkem bych chtěl trochu přispět i já, a to hlavně mojí vlastní zkušeností pro mladé chovatele a ty chovatele, které tento druh drží několik let a odchovů se nemohou dočkat.

V dnešní době je tento druh už ve velké míře rozšířen a není problém si ho pořídit a to jak, chovné ptáky – páry, tak mladé odchovy. I já mám tu zkušenost, kdy jsem nakupoval chovné ptáky. Jednalo se sice o jiný druh konkrétně o chovné ary, chovatele a zároveň překupníka, který takto „podniká“ dodnes, nebudu ze slušnosti jmenovat, ale dotyčný chovatel, od kterého jsem je pořizoval jistě bude vědět. Toto téma ale snad ani raději nebudu

Chov žaků

II. část u Bartlů

Text a foto: Marta a Milan Bartlovi

*Pokračování článku
z časopisu PAPOUŠCI 5/2016*

Minerální látky, vitaminy, aminokyseliny a další důležité součásti potravy se vyskytují v zrninné potravě ve stopovém množství. Nelze spoléhat na to, že pro jejich doplnění papouškům stačí ovoce a zelenina. Proto je třeba do potravy dodávat vhodné doplňky, přísun je nutný v období toku, hnízdění, růstu mláďat a přepeřování. Doplňky stravy aplikujeme cíleně, vždy podle situace, tak aby organismus papoušků tyto látky dobře využil, ale zbytečně ho nezatěžovaly. Do vody aplikujeme doplňky velmi omezeně, protože žakové mají vodu rádi čistou, bez příchuti. Pokud není horko a papoušek má k dispozici dostatek ovoce a zeleniny, pije méně, čímž se využití látek podaných do vody velmi omezí. Aplikaci doplňků na míchanici, do jiné měkké složky potravy nebo do směsi pro ruční odchov považujeme za daleko vhodnější.

Druhou variantou je krmit pouze granulami Harrison, pak není podle výrobce nutné přidávat žádné doplňky stravy, protože toto bio krmivo je vyvážené.

Důležitou složkou potravy, i když se dává po kapkách, je palmový a pupalkový olej. Podává se při hnízdění, růstu mláďat a přepeřování, má vliv na zdravý vývoj mláďat i kondici dospělých jedinců. Oleje obsahují esenciální mastné kyseliny, tolik důležité pro zdárný růst, dobrou orgánovou činnost i tvorbu kvalitních per. Používají se i v případě poruch opeření a škrubání peří. Pro podporu fungování imunitního systému papoušků používáme po konzultaci s veterinářem speciální veterinární přípravky i doplňky stravy.

Ve stravě papoušků využíváme také plody z jihoamerických pralesů, acai – jednu z nejzdravějších plodin na zemi, která má výrazný vliv na dobré trávení. Z exotických plodů pak papáju, mango, ananas, acerolu a guavu. Toto ovoce

Krmení amazoňanů

Amazoňané (rod *Amazona*) jsou jedni z nejoblíbenějších druhů velkých papoušků. Pro většinu chovatelů je to skupina papoušků střední velikosti, převážně zeleného zbarvení s krátkým ocasem, až na výjimky bez pohlavního dimorfismu, obývající tropické pralesy Nového světa, tedy Střední a Jižní Ameriky. Jejich krmení tvoří dostatek ovoce a zeleniny, směs zrnin pro velké papoušky, podávaná ve větší části sezóny naklíčená, trocha ořechů a větve k okusu. V době odchovu vlastně nic jiného, některé páry přijímají vaječnou míchanici. Krmení jednotlivých druhů se liší pouze množstvím podávané potravy. Vlastně správně, ale...

Pojďme si říci fakta. Fakta, která jsou podložena třiceti lety praxe, nejen vlastního chovu, ale především sesbíranými informacemi navzájem ověřenými.

Prvním faktem je, že větší část populace všech možných amazoňanů v našich chovech je přetučnělá, chcete-li lidově, tak prostě tlustá. Ono si pro začátek stačí porovnat množství jedinců, kteří jsou v reprodukčním věku, a počet přirozeně odchovaných mláďat. Protože pouze

přirozeně odchované mláďe je směrodatné, pouze na opakovaných přirozených odchovech si můžeme potvrdit dlouhodobou správnou techniku a výživu v chovu. Už mnohokrát jsem řešil konzultace s chovateli, které se nesly v totožném duchu. Měli vhodně a harmonicky sestavené páry, ptáci měli oplozená vejce a – pak už to šlo mnohdy z kopce – papoušci neseďdělí, papoušci nekrmí vylhlá mláďata, papoušci mláďata v určitém věku zraňují či

Mezinárodní názvosloví mutací agapornisů

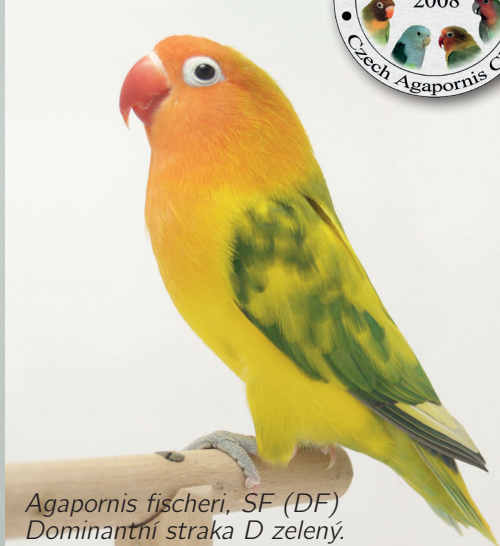
Text a foto: Petr Vopálka

*Agapornis škraboškový,
SF (DF) Dominantní
straka V violet
D modrý.*

*Agapornis fischeri, SF (DF)
Dominantní straka D zelený.*

V chovech agapornisů se vyskytuje velké množství mutací a jejich kombinací. Pokud chceme rozumět tomu, co se nám „právě objevilo v hnízdě“, je důležité mutaci nejen rozpoznat, ale i správně pojmenovat.

Vpředešlých článcích jsme si definovali všechny mutace vyskytující se u agapornisů. U některých z nich jsme již i publikovali fotky vzájemných kombinací. Abychom se v nich neztratili, je důležité je umět pojmenovat. Pojďme si představit a vysvětlit, jak funguje pojmenovávání mutací a jejich kombinací u agapornisů...

Vzpomínám si na dobu, kdy jsem začínal s chovem agapornisů škraboškových. Nějaké povědomí o mutacích (natož jejich genetice a názvech) jsem neměl a do chovu jsem vybíral ptáky dle toho, jací se mi

líbili. Takže podle barev jsem pořídil „zeleného a šedého“. Dále jsem chtěl „modrého“, jelikož modrý papoušek, to je přeci něco jedinečného. A k němu pěkně kontrastuje bílá. Takže jsem se domluvil na pořízení „bílého“ agapornise. Jaké bylo mé překvapení, když bílý agapornis nebyl bílý, ale byl světle modrý. Až zpětně jsem tak pochopil, že takto někteří chovatelé označují pastelovou mutaci (v modré řadě). Od té doby jsem začal chápat, jak důležité je domluvit se ...

Úvod do neonatologie papoušků Část I.

Text: MVDr. Helena Vaidlová
Foto: autorka a Adobe Stock

Problematika inkubace vajec papoušků

Chovatelé často volají, že jim odumírají oplozená vejce, a že by chtěli pro rodiče antibiotika, aby je přeléčili. Tak jednoduché to ale není. Příčin, proč oplozené vejce nedojde k zamýšlenému cíli vylíhnutí je mnoho. Před rozhodnutím léčit rodiče je třeba zhodnotit způsob inkubace a samozřejmě vyšetřit nevylíhlá vejce. Vyšetření spočívá ve stanovení doby odumření mláděte, ve zhodnocení polohy mláděte ve vejci, stavu mláděte, množství celkové tekutiny ve vejci, míře otoků a jejich umístění, posouzení přítomnosti krvácenin, atd. Mezi pokročilejší vyšetření patří mikrobiologická kultivace obsahu vejce, případně vyšetření PCR nejčastěji na viry

a bakterie a v neposlední řadě histologické vyšetření mláděte. Prosté odeslání vejce na kultivaci obvykle problém neodhalí a mnohdy chovatele mylně směřuje na bakteriální nebo mykotickou příčinu.

Inkubace vajec pod rodiči

Pokud chovatel sestaví mladý pár, první vejce mohou být neoplozená. Kvůli nízkému věku samce, samice, případně je ze strany ptáků třeba zdokonalit techniku páření. To jsou nejčastější důvody. Ty zdravotní bývají v zanedbatelné menšině. Další sezónu je větší naděje, že budou vejce již oplozená. Někdy samice ani samec nesedí na vejcích vůbec, případně sedí nedostatečně.

OBJEDNÁVKA PŘEDPLATNÉHO ČASOPISU PAPOUŠCI

Roční předplatné (348 Kč/6 čísel)
od čísla:

- ☐ Prosím zaslat složenku A se zálohovou fakturou
- ☐ Prosím zaslat podklady k úhradě a fakturu na můj e-mail
- ☐ Prosím strhnout ze SIPO, spojovací číslo je

Jméno:
Příjmení:
Ulice:
Město:
PSČ:
Telefon:
E-mail:
Podpis:

**Předplatné časopisu PAPOUŠCI pro ČR
zajišťuje společnost SEND Předplatné s.r.o.**

Předplatné časopisu PAPOUŠCI si můžete objednat:

SEND
předplatné s.r.o.

ON-LINE: na webových stránkách **www.papousci.com/predplatne**
nebo na **www.send.cz**

TELEFONICKY: 225 985 225 nebo GSM: 777 333 370
(po-pá: 8:00-18:00 hodin)

E-MAILEM: send@send.cz

OBJEDNÁVKOVÝ FORMULÁŘ: vyplňte formulář výše a zašlete
poštou na adresu: SEND Předplatné s.r.o., Ve Žlíbku 1800/77, Hala A3, 193 00
Praha 9 – Horní Počernice

Předplatné časopisu PAPOUŠCI pro Slovensko:

MAGNET PRESS SLOVAKIA s. r. o., Teslova 12, P. O. BOX 169, 830 00 Bratislava 3

Tel.: 267 201 931, 267 201 932, 267 201 933 • E-mail: predplatne@press.sk

Objednávka publikací pro Slovensko: Tel.: 267 201 951 • E-mail: knihy@press.sk